

Bilag

til betænkning over forslag til lov om forlængelse af kollektive overenskomster m. m.

Bilag 1.

ARBEJDSMINISTERIET

Den 2. marts 1963.

I skrivelse af 1. marts 1963 har udvalget udbedt sig besvarelse af følgende spørgsmål:

Spørgsmål 1. Hvor mange lavtlønnede medlemmer af fagforbund under Landsorganisationen i Danmark er beskæftiget hos arbejdsgivere, der er organiseret under Dansk Arbejdsgiverforening og Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger?

Idet der i øvrigt henvises til besvarelsen ad spørgsmål 2, skal bemærkes, at for så vidt de lavtlønnede afgrænses til sådanne lønmodtagere, der – være sig på tidløn eller akkord – har en gennemsnitlig timefortjeneste (eksklusive feriepenge, søgnehelligdagsbetaling, overtidsbetaling, tillæg for skifteholdsarbejde m. m.) under kr. 6,11, svarende til 275 kr. ugentlig, har Formandskabet for det økonomiske Råd i sin redegørelse for Hovedtendenser i indkomstudviklingen for de vigtigste samfundsgrupper 1955–1962 anslået antallet af disse lønmodtagere beskæftiget under Dansk Arbejdsgiverforening til ca. 5.000 faglærte, ca. 54.000 ufaglærte og ca. 50.000 kvinder, i alt 109.000 lønmodtagere. Der er herved ikke taget hensyn til de 2 dyrtidsportioner, som kommer til udbetaling fra begyndelsen af første lønningsuge efter 1. marts d. å.

For området under Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA) foreligger intet tilsvarende statistisk materiale. På grundlag af summariske beregninger kan antallet af tidlønnede lønmodtagere under SALA imidlertid anslås til ca. 30.000, hvortil kommer nogle tusinde akkordlønnede. På baggrund heraf og ud fra en vis analogi

med området under Dansk Arbejdsgiverforening kan det skønnes, at antallet af lavtlønnede udgør ca. halvdelen heraf eller omkring 15.000.

Spørgsmål 2. Hvad skal der forstås ved lavtlønnede arbejdere?

Som det fremgår af lovforslagets § 3, stk. 1, jfr. stk. 2, foreslås de nærmere regler for ydelsen af tillæg til lavtlønnede lønmodtagere aftalt mellem hovedorganisationerne, henholdsvis – i mangel af enighed – fastsat af Overenskomstnævnet af 1939 eller tilsvarende nævn. Som nærmere omtalt i bemærkningerne til § 3 anser regeringen det for bedst stemmende med de sædvanlige forhold på arbejdsmarkedet at overlade til parterne selv at afgrænse de grupper inden for de enkelte overenskomstområder, der som lavtlønnede skal komme i betragtning.

Spørgsmål 3. Hvor stort samlet beløb kræves der for at sikre, at den laveste løn for hel-dagsbeskæftigede voksne mandlige arbejdere bliver mindst 275 kr. om ugen?

I.

DASF har i sine den 10. november 1962 fremsatte generelle overenskomstkrav krævet følgende:

- (i) Den overenskomstmæssige normalueløn forhøjet til 275 kr. ugentlig incl. det nugældende dyrtidstillæg.
- (ii) Den overenskomstmæssige normaltime-løn baseret på en mindsteueløn på 275 kr. incl. nugældende (d. v. s. det i no-

vember gældende) dyrtidstillæg, kompensation for arbejdstidsnedsættelse samt de ekstra 10 øre, som transportgruppen fik ved det reviderede mæglingsforslag af 4. maj 1961.

Som kravet er formuleret, indebærer det en mindstetimeløn på 6 kr. 11 øre, omfattende grundløn + dyrtidstillæg + arbejdstidskompensation, men således at de forskellige overenskomstmæssige, såvel som personlige tillæg ydes herudover.

Med udgangspunkt heri kan merudgiften ved kravets opfyldelse anslås til ca. 95 mill. kr. for medlemmer beskæftiget under Dansk Arbejdsgiverforening. Tages ydermere hensyn til ikke-faglærte uden for DASF, men beskæftiget under Dansk Arbejdsgiverforening samt de relativt få lavtlønnede faglærte, må dette tal forhøjes med ca. 20 pct. til omkring 115 mill. kr.

For så vidt angår områderne uden for Dansk Arbejdsgiverforening må regnes med en merudgift på nogenlunde samme beløb.

Den samlede merudgift vil herefter andrage ca. 230 mill. kr. for voksne mandlige arbejdere inden for håndværk og industri.

For landbrug m. m. kan merudgiften tilsvarende meget groft anslås til omkring 25-30 mill. kr.

For håndværk og industri samt landbrug kan merudgiften ved gennemførelse af kravet om en mindsteugeløn på 275 kr. i den ovenfor givne formulering herefter for voks-

ne mandlige arbejdere anslås til ca. 250 mill. kr.

II.

Tages på den anden side udgangspunkt i en ugentlig mindsteindtjening på 275 kr. vil merudgiften herved blive væsentlig mindre. På grundlag af meget summariske beregninger kan det skønnes, at de foran anførte ca. 250 mill. kr. under denne forudsætning vil blive reduceret til omkring 100-125 mill. kr. for håndværk og industri samt landbrug.

Det bemærkes afsluttende, at der ved opgørelsen af de foran under I og II anførte tal ikke er taget hensyn til de 2 dyrtidsportioner, der kommer til udbetaling fra begyndelsen af 1. lønningssuge efter 1. marts d. å. Det bemærkes endelig, at der som spørgsmålet er stillet, ikke er taget hensyn til personer under 18 år, kvinder og handels- og kontorfunktionærer.

Spørgsmål 4. Hvor stort beløb vil der kræves for at stille kvindelige arbejdere lige med mændene, hvad dyrtidstillæggets størrelse angår?

Udgiften hertil kan for virksomheder inden for Dansk Arbejdsgiverforening anslås til årlig ca. 70 mill. kr. og for virksomheder uden for Dansk Arbejdsgiverforening til årlig ca. 60 mill. kr.

P. M. V.

G. Coln.

Til folketingsudvalget angående forslag til lov om forlængelse af kollektive overenskomster m. fl. lovforslag.

Bilag 2.

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

København, den 28. februar 1963.

I nogle orienterende møder, som fandt sted i statsministeriet den 21., 22. og 23. ds., har statsministeren og arbejdsministeren forud for fremsættelsen i folketinget af forslag til lov om forlængelse af kollektive overenskomster over for Dansk Arbejdsgiverforenings ledelse redegjort for hovedlinjerne i det pågældende forslag. I disse møder har Dansk Arbejdsgiverforenings formand med enstemmig tilslutning fra forretningsudvalget indtrængende advaret imod, at regeringen fremmede det pågældende lovforslag.

Da forslaget nu er fremlagt i folketinget og efter 1. behandling sendt i udvalg, finder Dansk Arbejdsgiverforening anledning til over for udvalget at redegøre for baggrunden for det standpunkt, vi i sidste uge tog over for statsministeren og arbejdsministeren.

Det foreliggende lovforslag anviser efter vor opfattelse ikke en løsning af lønproblemerne, som ligger inden for en samfundsøkonomisk forsvarlig ramme.

1) Lovforslaget forudsætter, at den automatiske regulering af lønningerne efter pristal bevares i den kommende overenskomstperiode. Der udløses pr. 1. marts i år i henhold til den hidtil gældende ordning to portioner dyrtidstillæg svarende til en lønforhøjelse inden for Dansk Arbejdsgiverforenings område på 140 mill. kr. pr. år eller ca. 3 pct. af lønmassen, og det må forudses, at reguleringspristallet pr. juli 1963, efter at skatterne er fjernet fra beregningsgrundlaget, vil stige så meget, at der pr. 1. september vil blive udløst en tredje dyrtidsportion, hvis størrelse må antages at udgøre mindst 70 mill. kr. inden for Dansk Arbejdsgiverforening eller yderligere $1\frac{1}{2}$ pct. af lønsummen.

2) Ud over de lønforhøjelser, der følger af pristalsreguleringen, anviser lovforslaget inden for Arbejdsgiverforeningens område for det første år en beløbsramme for overenskomstmæssige lønforhøjelser på 60 mill. kr. og for det andet år yderligere 120 mill. kr. modsvarende direkte $1\frac{1}{4}$ og $2\frac{1}{2}$ pct. af lønsummen. Der vil med andre ord under alle omstændigheder i 1963 i kraft af den hidtidige pristalsregulering og af den beløbsramme og fortsatte pristalsregulering, som lovforslaget foreskriver, blive tale om en samlet lønforhøjelse på $5\frac{3}{4}$ pct. Da denne lønforhøjelse overskrider den i årets løb forventede stigning i produktiviteten, vil den medføre prisforhøjelser og i løbet af 1964 i kraft af den fortsatte pristalsregulering eventuelt udløse nye dyrtidsportioner, således at stigningen i lønningerne i overenskomstperiodens andet år alene som følge heraf kan overskride de $2\frac{1}{2}$ pct., som den for dette år forudsete beløbsramme på yderligere 120 mill. kr. svarer til.

3) Til den direkte lønforhøjelse på $8\frac{1}{4}$ pct. ($5\frac{3}{4}$ + $2\frac{1}{2}$ pct.), som i forhold til det nuværende lønniveau vil indtræde fra og med 1. marts 1964, lægger lovforslaget en tillægspensionsordning, der skal gennemføres ved særskilt lovgivning, og som skal finansieres ved bidrag fra arbejdsgivere og arbejdere. Selv om de bidrag, som arbejdsgiverne kommer til at udrede, til en begyndelse opspares, således at de ikke straks medfører en tilsvarende forhøjelse af de disponible indkomster, vil disse bidrag dog betyde en forhøjelse af virksomhedernes produktionsomkostninger, således at bidragene fra et omkostningssynspunkt vil være at lægge til de før nævnte $8\frac{1}{4}$ pct. Hertil kommer virkningerne af den forhøjelse af arbejdsgivernes

bidrag til sygeforsikringsordningen fra 1. april 1964 med 1 øre pr. time, hvorom lovforslag samtidig er fremsat.

4) Hermed er det fremsatte lovforslags økonomiske virkninger dog langt fra udtømt. Tværtimod ønsker Arbejdsgiverforeningen med henvisning til erfaringerne fra tidligere overenskomstsituationer at fremhæve, at den måde, hvorpå lovforslaget foreskriver beløbsrammen for overenskomstperiodens første år anvendt, flerdobler beløbets lønforhøjende virkning.

Når lønforhøjelserne skal forbeholdes lavtlønnede, foretages der et indgreb i den bestående lønstruktur, som i overenskomstperioden vil udløse en lønglidning, der kommer de højere lønninger til gode. De lønforskelle, der danner sig på arbejdsmarkedet, afspejler de forskelligheder i kvalifikationer, faglig uddannelse, anvendelighed m. v., som gør sig gældende mellem forskellige kategorier af arbejdskraft. En lavtlønsordning, der ændrer denne af markedsforholdene skabte lønstruktur, udløser hos såvel højerelønnede arbejdere som hos arbejdsgiverne reaktioner, der gennem lønkrav og eftergivenhed over for disse skaber en lønglidning, hvis resultat er, at de procentvise lønforskelle efter en kortere tilpasningsperiode stort set genoprettes, blot på et højere niveau.

Dansk Arbejdsgiverforening skønner, at den samlede lønvirkning som følge af en sådan afsmitning allerede i det første år vil være tre gange større end det til lavtlønstillæg anvendte beløb. Det vil sige, at der vil blive tale om en lønforhøjelse på henved 180 mill. kr. eller $3\frac{1}{2}$ pct.

Idet vi henviser til vedlagte skematiske opstilling over de beregnede lønstigninger i 1963 og i 1964 inden for Arbejdsgiverforeningens område, kan vi konkludere, at der i indeværende år i kraft af pristalsreguleringen, den foreskrevne lønforhøjelse og dennes afsmitning vil blive tale om en samlet lønvirkning på ca. 390 mill. kr. eller ca. $8\frac{1}{4}$ pct.s forhøjelse af lønniveauet, hvoraf de 250 mill. kr. eller $5\frac{1}{4}$ pct. følger af lovforslaget, medens de resterende 140 mill. kr. eller 3 pct. hidrører fra de to dyrtidsportioner, der i henhold til de bestående overenskomster udbetales pr. 1. marts. I 1964 vil der, såfremt den foreskrevne beløbsramme

på 120 mill. kr. fordeles med samme procentvise forhøjelse til alle lønningerne, således at ingen afsmitning finder sted, yderligere blive tale om en forhøjelse af de overenskomstmæssige lønninger med $2\frac{1}{2}$ pct., således at de $8\frac{1}{4}$ pct. stiger til $10\frac{3}{4}$ pct., hvortil kommer virkningerne af den fortsatte pristalsregulering i 1964 og de omkostningsforøgelser, som efterlønsordningen og revisionen af sygeforsikringsloven påfører hvervslivet.

Da Dansk Arbejdsgiverforening kun beskæftiger ca. halvdelen af det under Landsorganisationen organiserede arbejderantal, og da de for vore og Landsorganisationens overenskomster trufne ordninger skal være normgivende for de ordninger, som Landsorganisationen aftaler med arbejdsgivere uden for Dansk Arbejdsgiverforening, bliver den samlede lønvirkning for de organiserede arbejdere to gange de ovenfor anførte beløb, altså for 1963 780 mill. kr. og for 1964 yderligere mindst 240 mill. kr. Ydermere skal vi henviser til, at de for de organiserede arbejdere gennemførte lønforhøjelser erfaringsmæssigt påvirker udviklingen i andre lønmodtageres indkomster, og bliver dette også tilfældet i den kommende overenskomstperiode, hvad næppe vil kunne undgås, skal sidstnævnte beløb yderligere forhøjes.

Arbejdsgiverforeningen er opmærksom på, at regeringen såvel ved bemærkninger til forslaget til lov om forlængelse af de kollektive overenskomster som gennem de forslag til lovgivning om priser, avancer og udbytter, der samtidig er fremsat i folketinget, mener at kunne bremse den afsmitning, som lavtlønsordningen kan forventes at fremkalde på arbejdsmarkedet. Arbejdsgiverforeningen anser det ikke for muligt ad disse veje at indkapsle de foreskrevne lønforhøjelser på en sådan måde, at deres afsmittende virkning forhindres eller blot væsentligt bremses. Vi henleder i denne forbindelse udvalgets opmærksomhed på, at strejker til gennemførelse af krav om forhøjelse af de personlige lønninger inden for betydelige områder med bevægeligt lønsystem fortsat vil være lovlige i den af lovforslaget omfattede overenskomstperiode på to år.

I fortsættelse af sin redegørelse af 18. december f. å. har det økonomiske råds formandsskab i en skrivelse af 25. ds. til statsministeren med henvisning til, at den stær-

kere stigning i omkostningsniveauet her i landet end i udlandet har forringet erhvervslivets konkurrenceevne, og at betalingsbalancen udviser et uholdbart stort underskud, klart og utvetydigt anbefalet, at indkomststigninger begrænses til det mindst mulige. Arbejdsgiverforeningen kan ikke se, at det foreliggende lovforslag i sine direkte og indirekte virkninger tager denne alvorlige advarsel til følge.

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Svend Heineke.

/Arne Lund.

Til det af folketingets nedsatte udvalg vedrørende forslag til lov om forlængelse af kollektive overenskomster.

Underbilag til bilag 2.

Den 28. februar 1963.

Skønvis beregning over de indkomstmæssige konsekvenser af automatisk dyrtidsregulering og lønreguleringer i henhold til forslag til lov om forlængelse af kollektive overenskomster for de under Dansk Arbejdsgiverforening beskæftigede arbejdere.

	Mill. kr.	pct.
2 dyrtidsportioner pr. 1. marts 1963 i henhold til de bestående overenskomster	140	3
1 dyrtidsportion pr. 1. september 1963 i henhold til det fremlagte lovforslag	70	1½
Lovforslagets beløbsramme til lavtlønstillæg fra 1. marts 1963	60	1¼
Afsmitningsvirkningen af den foreslåede lavtlønsordning	120	2½

	Mill. kr.	pct.
Lovforslagets beløbsramme til lønforhøjelser fra 1. marts 1964	120	2½
Samlet forhøjelse af kontante lønninger fra og med 1. marts 1964 i alt	510	10¾

Hertil må føjes:

Arbejdsgiverbidraget til efterlønsordningen fra 1. marts 1964	?
Forhøjelse af arbejdsgiverbidraget til sygeforsikringen fra 1. april 1964	?
Eventuelle nye dyrtidsportioner i overenskomstperiodens 2. år	?

Bilag 3.

LANDSORGANISATIONEN I DANMARK

De samvirkende Fagforbund

København, den 4. marts 1963.

Ved lovforslagets første behandling i folketinget den 27. februar 1963 blev fra forskellige side fremsat betragtninger om den i lovforslaget indeholdte beløvsramme og de videre økonomiske konsekvenser af lovforslagets gennemførelse; betragtninger som imidlertid på flere punkter var stærkt misvisende. Senere har Dansk Arbejdsgiverforening suppleret sådanne betragtninger i en skriftlig henvendelse af 28. februar. På baggrund heraf finder Landsorganisationen i Danmark, De samvirkende Fagforbund, derfor anledning til over for udvalget at fremkomme med følgende bemærkninger:

I forbindelse med en 2-årig forlængelse af de gældende, kollektive overenskomster inden for Dansk Arbejdsgiverforenings og Landsorganisationens fællesområde stilles en beløvsramme på 180 mill. kr. til rådighed for andet overenskomstår, hvilket svarer til ca. 3½ pct. af den af Dansk Arbejdsgiverforening udbetalte lønsum på ca. 5,2 milliarder kr. For første overenskomstår er der alene tale om forbedringer til et beløb af 60 mill. kr. svarende til godt 1 pct. af lønsummen, idet ikrafttrædelse af øvrige forbedringer udskydes til 1. marts 1964.

Den samlede beløvsramme – hvortil kommer værdien af det lovforslag om gennemførelse af en tillægspensionsordning, som det påhviler arbejds- og socialministeren at fremsætte i folketingsåret 1963-64 – må ses i relation til den af Formandskabet for Det økonomiske Råd anlagte vurdering, hvorefter der kan forventes en produktivitetsstigning og derved reel forbedring af den samlede nationalindkomst på 3-4 pct. i 1963 og formentlig tilsvarende i 1964.

Det er i forbindelse med beløvsrammen for første overenskomstår, og det forhold at lovforslagets § 3, stk. 1, påbyder, at tillæggene skal ydes til lavtlønnede, blevet fremført, at

der herved foretages et indgreb i den bestående lønstruktur, hvilket i overenskomstperioden vil udløse en lønglidning eller afsmitning af betydeligt omfang.

Bortset fra at en ændring i lønstrukturen efter Landsorganisationens opfattelse i givne tilfælde kan være både ønskelig og velmotiveret, skal vi dog gøre opmærksom på, at der som følge af lovforslagets udformning ikke bliver tale om store ændringer i lønstrukturen. I § 3, stk. 1, foreskrives således, at løntillæggene skal ydes til de gældende overenskomstmæssige normalløns- og miniallønssatser. Som følge af denne fremgangsmåde foretages ikke indgreb over for de kvalifikationstillæg, anciennitetstillæg, gentillæg m. v., som er aftalt i de forskellige kollektive overenskomster, i modsætning til den fremgangsmåde, som anvendtes ved overenskomstsituationerne i 1956 og 1958, hvor lavtlønstillæggene blev ydet som udfyldningstillæg.

Vi skal endvidere gøre opmærksom på, at det i bemærkningerne til lovforslagets § 3 præciseres, at det er en forudsætning for lovens bestemmelser, at der ikke inden for overenskomstperioden på grundlag af de forhøjede normalløns- og minimallønssatser (mindstelønssatser) sker en almindelig forhøjelse af lønniveauet, ligesom der for folketinget er fremsat lovforslag om pris- og avancement, efter hvilket ikke-overenskomsthjemlede lønstigninger ikke kan medregnes ved beregningen af priser og brutto-avancer. At tale om større afsmitningsvirkning – end sige fastsætte bestemte tal herfor – er derfor ikke alene et postulat, men tillige et postulat af yderst tvivlsom holdbarhed.

Efter Landsorganisationens opfattelse er dette forhold imidlertid ikke ensbetydende med, at der ikke i overenskomstperioden kan forekomme lønbevægelser. Den fortsatte tek-

Bilag til bet. o. lovf. om forlængelse af kollektive overenskomster m. m.

niske udvikling med rationalisering og ændrede produktionsmetoder medfører omplacering af lønmodtagere til mere betroet og kvalificeret arbejde med heraf følgende højere aflønning. De kollektive overenskomster medfører tillige i et vist omfang indkomststigninger i overenskomstperioden gennem anciennitetstrin, bevægelige lønsystemer og anvendelse af akkord-, bonus- og præmieordninger eller andre lønsystemer direkte knyttet til produktivitetsudviklingen og fremmende for denne. Alt dette har Dansk Arbejdsgiverforening tidligere måttet erkende rigtigheden af. Landsorganisationen ønsker at fremhæve, at disse bevægelser vil pågå, uanset om der gives lavtlønstillæg eller ej.

Ved bedømmelsen af det fremsatte lovforslags økonomiske virkninger vil det efter Landsorganisationens opfattelse være urigtigt at inddrage forhold, som intet har med lovforslaget at gøre. Det gælder således også forhøjelsen af dyrtidstillægget pr. 1. marts 1963, hvilken regulering direkte er baseret på bestemmelser i de hidtidige overenskomster. Den i 1961 aftalte realløn var arbejdsgiverne indgået på ikke skulle væsentligt forringes ved prisstigninger, uden der skulle ske regulering. At lønmodtagerne må vente halve og hele år, førend regulering sker, er desværre konditioner vi må finde os i. Hertil kommer, at dyrtidstillægget – der blev min-

dre, end de fleste forventede – kun giver en begrænset dækning for de siden juli 1962 indtrufne prisstigninger, som disse er blevet konstateret henholdsvis i oktober 1962 og i januar 1963. Dækningsprocenten blev kun 52 pct. Det er derfor urimeligt og vildledende at blande disse forhold ind i vurderingen af lovforslaget.

Efter lovforslagets § 4 fortsætter lønreguleringen efter pristal i den kommende overenskomstperiode, men dog på et andet grundlag end tidligere. Med den usikkerhed, der knytter sig til en vurdering af den fremtidige prisudvikling, og herunder hensyntagen til virkningerne af det fremsatte lovforslag om pris- og avancement, finder Landsorganisationen det imidlertid ikke forsvarligt på forhånd at opstille kalkuler over, hvornår og i givet tilfælde hvor mange dyrtidsportioner der kan forventes udbetalt. En opstilling herover er i øvrigt heller ikke særlig relevant, idet en udbetaling af dyrtidstillæg er betinget af en forudgående prisbevægelse; en prisbevægelse som også påvirker nationalindkomstens størrelse opgjort i løbende priser, mens den i lovforslaget indeholdte beløbsramme alene vedrører en realøkonomisk forbedring, således som der er peget på i rapporterne fra Det økonomiske Råds formandskab.

LANDSORGANISATIONEN I DANMARK DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

Til det af folketinget nedsatte udvalg angående forslag til lov om forlængelse af kollektive overenskomster.

Bilag 4.

INDUSTRIRÅDET

København, den 28. februar 1963.

1. I det samlede lovkompleks indgår forslag til lov om pris- og avancementstop og ændringsforslag til forslag til lov om indseende med priser som et modstykke til lov om forlængelse af kollektive overenskomster.

Forholdene er imidlertid ganske forskellige for de to områder. Der har i en lang periode været knaphed på arbejdskraft, hvilket har medført et lønpres, som nu forsøges afdæmpet.

I samme periode er industriens konkurrence på hjemmemarkedet med importerede varer forstærket ved liberalisering, toldnedsættelser og stadig stigende varerigelighed. På denne baggrund er det ganske upåkrævet at indføre et nyt kontrolsystem med dansk industri's priser. Industriraadet tager derfor principielt afstand fra de to lovforslag.

2. Forslag til loven om pris- og avancementstop hviler på den grundtanke, at arbejdslønnen ikke stiger ud over de i de hidtil gældende overenskomster hjemlede dyrtidsreguleringer pr. 1. marts 1963, samt de efter §§ 2, 3 og 4 i lov om forlængelse af kollektive overenskomster tilladte forhøjelser.

Industriraadet skønner, at nævnte lovs bestemmelser vil medføre større samlede lønvirkninger som følge af afsmitning, og industrivirksomhederne kan se sig nødsaget til at vige for dette lønpres for at holde produktionsapparatet i gang. Loven kan således medføre, at virksomhedernes omkostninger i form af højere lønudgifter eller på anden måde ikke kan indregnes i varepriserne.

Man vil på denne måde kunne tvinge virksomheder til at producere med tab eller til at standse produktionen.

Industriraadet må protestere mod forslag, der kan medføre sådanne virkninger.

3. Endelig vil man generelt anføre, at lovforslaget kræver henvendelse til og tilladelse fra Monopoltilsynet til prisændringer – det vil gælde f. eks. alle ændringer nødvendiggjort af omkostningsstigninger, som ikke var medregnet i priserne pr. 25. februar og i det hele alle prisændringer, som ikke kan foretages af virksomheder selvstændigt inden for de meget snævre rammer, loven fastsætter. Forslaget til lov om indseende med priser pålægger også Monopoltilsynet nye opgaver. Tilsynet skal allerede efter monopolloven give tilladelse til prisforhøjelse af registrerede priser. Loven kræver tilsynets stillingtagen hertil inden for 8 dage. Denne frist kan tilsynet så godt som aldrig overholde. Ofte tager det måneder at få en sag igennem trods lovens påbud.

En administration af de tre love vil være en ganske uoverkommelig opgave for tilsynet med det nuværende personale, og der er ingen mulighed for at forøge personalet, fordi der ikke findes ledig kvalificeret arbejdskraft.

Den forventede lange ekspeditionstid vil medføre utilsigtede og urimelige tab for erhvervslivet. Indførelse af en sådan retstilstand må Industriraadet advare imod.

Ændringsforslag af 22. februar 1963 til forslag til lov om indseende med priser.

Med hensyn til de enkelte bestemmelser bemærkes følgende:

ad § 2, stk. 2.

Tilsynet får her hjemmel til på et ganske utilstrækkeligt grundlag, nemlig blot dette,

at Monopoltilsynet finder, at der er behov for en undersøgelse, og skønner, at der foreligger særlige forhold, at foreskrive, at en hel branche ikke må forhøje priser i 3 måneder. — Det vil formentlig sige, at en branches enkelte virksomheder end ikke må forhøje efter de foreslåede regler om pris- og avancestop. Dette kan være ensbetydende med et krav om, at virksomheder i den pågældende branche i indtil 3 måneder ad gangen må sælge med tab — eller måske snarere må standse produktionen i dette tidsrum.

Når man anvender ordene »på en bestemt dato« må dette formentlig forstås således, at denne dato skal ligge efter lovens ikrafttræden.

ad § 2, stk. 3 og 4.

Her ændres monopollovens principper for fastsættelse af højestepriser eller -avancer. Efter monopolloven kan priser og avancer ikke ansættes »lavere end at virksomheder ... kan opnå dækning«.

Forslaget anvender ordene »vil hensyn være at tage til omkostninger ...«.

Forslaget åbner mulighed for udfoldelse af et friere skøn fra tilsynets side end efter monopolloven.

Efter monopolloven skal ydelser ved den pågældende vares indkøb eller genindkøb dækkes. Forslaget tager alene hensyn til indkøbspriser. — Herved forlades det almindelige princip i dansk prislovgivning, som har været anvendt i mere end 10 år. Kostprisprincippet kan måske forsvares i krigstider, hvor urimelige fortjenester på varemangel o. lign. skal forhindres. I tider med varerigelighed og stærk konkurrence er princippet ødelæggende for erhvervslivet. — Man henviser herom til trustkommissionens betænkning, der lå til grund for monopolloven. Industriraadet henstiller, at bestemmelsen affattes i overensstemmelse med monopollovens ordlyd og som oprindeligt foreslået af handelsministeren i forslaget af 4. oktober 1962. I alle tilfælde bør monopollovens terminologi ikke fraviges.

Med hensyn til indregning af lønudgifter henvises til foranstående bemærkning med den tilføjelse, at forslaget alene taler om organiserede medarbejdere. Lønstigninger til ikke organiserede medarbejdere må kunne

inddækkes. Efter ordlyden er det uklart, om dette er tilladt.

Man henviser i øvrigt til skrivelse af 8. november f. å., hvori Industriraadet fremsatte bemærkning til forslag af 4. oktober f. å. om indseende med priser sammen med de andre interesserede erhverv, detailhandelens og en gros handelens organisationer.

Ad forslag til lov om pris- og avancestop. ad § 1, stk. 1.

Om Monopoltilsynets mulighed for at løse de tilsynet i lovforslaget pålagte opgaver henvises til foranstående.

Det er absolut påkrævet, at industrivirksomheder får mulighed for at indkalkulere indkøbs- eller genindkøbspriser efter eget valg og som konkurrencen måtte tillade det.

Selv i en gyldighedsperiode på 12 måneder vil anvendelse af kostprisprincippet kunne medføre ubodelig skade for virksomhederne, jfr. foran. Skæringsdatoen 25. februar vil virke ganske tilfældigt og sætte mange virksomheder i vanskeligheder.

Det gælder for virksomheder, som påtænker prisforhøjelser på grund af omkostningsstigninger indtruffet i tiden før 25. februar.

Monopoltilsynet bør i givet fald indføre en praksis, som tillader gennemførelse af disse forhøjelser efter en enkel procedure.

ad § 1, stk. 2.

Rationalisering sker ofte ved anskaffelse af arbejdsbesparende maskiner. Større afskrivning og dermed større bruttoavance træder i stedet for lønudgifter.

Det bør fremgå af bemærkningerne til loven, at de i stk. 2 nævnte driftsomkostninger også omfatter afskrivninger.

ad § 1, stk. 3.

Med hensyn til de lovmæssige virkninger ved lønafmitning henvises til foranstående bemærkninger.

ad § 2.

Bestemmelsen pålægger erhvervslivet en pligt til at godtgøre, at de beregnede priser er i overensstemmelse med § 1. Denne »omvendte bevisbyrde« forekommer urimelig og harmonerer ikke med princippet i monopolloven, og det vil i mange tilfælde være umu-

ligt for virksomhederne at dokumentere dette forhold.

Industriraadet henstiller derfor, at bestemmelsen udgår.

ad § 4.

Monopoltilsynets adgang til at fravige bestemmelsen i § 1 bør være friere end fore-

slået, f. eks. bør der også kunne dispenseres, når varens betydning i omsætningen er ringe og i andre særlige tilfælde, jfr. monopollovens § 24, stk. 3.

Da der kun har været ganske kort tid til at overveje disse vigtige lovforslag, forbeholder man sig adgang til at fremkomme med yderligere bemærkninger.

P. R. V.

I. C. Thygesen.

Til det af folketinget nedsatte udvalg til behandling af forslag til lov om pris- og avancementstop.

Bilag 5.

GROSSERER-SOCIETETS KOMITE

København, den 1. marts 1963.

På Grosserer-Societetets Komites vegne takker jeg, fordi vi har fået lejlighed til forudvalget at fremkomme med vore synspunkter vedrørende disse to lovforslag.

Komiteen sendte allerede i forgårs et brev til handelsministeren om de to lovforslag, og kopi af dette brev er tilsendt udvalget, hvorfor jeg kun ganske kort skal komme ind på de rent tekniske bemærkninger, som vi fremkom med i dette brev.

Om ændringsforslaget til forslaget af 4. oktober 1962 til lov om indseende med priser vil jeg dog gentage, at et absolut prisstop og avancestop kan få de uheldigste virkninger, og vi må derfor advare imod, at der indføres hjemmel til noget sådant. Det er ikke i landets interesse, at import faktisk udelukkes, både af råvarer og færdigvarer, hvis verdensmarkedets priser stiger. Og det vil blive følgen af et absolut prisstop som nævnt i dette ændringsforslags § 2, stk. 2. En sådan vanskeliggørelse af importen kan ikke undgå at få uheldig indflydelse på den danske produktion, der er afhængig af import af råvarer.

Jeg må i øvrigt også fremhæve, at det er helt uantageligt, at Monopoltilsynet, fordi man mener, at der bør foretages en prisundersøgelse, kan gennemføre det meget drastiske prisstop og avancestop.

Jeg vil også fremføre – og dette gælder begge lovforslag – at et avancestop ligesom en maksimal avance frister til ikke at nedsætte omkostningerne, hvor det er muligt. Frykten for ikke senere at kunne få lov til at hæve priserne vil låse priserne fast til prisstopprisen, og konkurrencen vil blive sat ud af spillet.

Lovforslaget om pris- og avancestop er lige så farlig for dansk erhvervsliv, selv om forhøjede indkøbspriser kan indregnes i salgsprisen. Det skyldes, at det er de forhøjede kostpriser, der er tale om.

Det er helt nødvendigt for dansk erhvervsliv at kunne kalkulere ud fra genanskaffelsesprisen. Dette gælder i ganske særlig grad inden for de brancher, hvor priserne er fluktuerende med verdensmarkedets priser. Ingen virksomhed kan tage konjunkturtab under nedadgående prisniveau uden mulighed for at kunne indvinde tabet under stigende konjunkturer, og bestemmelsen vil være direkte erhvervshindrende inden for sådanne brancher.

Det skal tilføjes, at den dispensationsbeføjelse fra det generelle pris- og avancestop, som indeholdes i § 4 i lov om pris- og avancestop, må anses for at være helt utilstrækkelig, idet Monopoltilsynet ikke vil have teknisk mulighed for at behandle dispensationsansøgninger. Det vil ikke være muligt med den nuværende mangel på kvalificeret arbejdskraft for Monopoltilsynet at administrere denne dispensationsbestemmelse, rent bortset fra, at det er skadeligt i sig selv at indføre disse pris- og avancestop. Bestemmelserne om pris- og avancestop opfordrer dansk erhvervsliv til at eksportere billigt indkøbte lagre i de tilfælde, hvor verdensmarkedspriserne er steget og i stedet indføre nye lagervarer indkøbt til de højere priser. En sådan forretning er unaturlig, men bliver fremmet ved denne lovgivning.

I begge lovforslagene bestemmes, at løn- og omkostninger kun må indregnes med de beløb, som var gældende den 25. d. m. plus de tillæg, som lovforslaget om forlængelse af kollektive overenskomster tillader. Hvad skal de erhvervsdrivende gøre, som beskæftiger personale, der ikke omfattes af de kollektive overenskomster? Skal de være afskåret fra at indregne de lønstigninger, som de bliver nødt til at betale? Det kan næppe være meningen og vil i hvert fald være helt urimeligt, men vi kan ikke af lovforslagene se, hvad meningen virkelig er.

Begge lovforslagene arbejder i øvrigt med, at der skal tages hensyn til afholdte omkostninger. Det generelle pris- og avancestop siger, at stigninger i driftsomkostninger og transportomkostninger må indregnes i priserne. Hvordan vil det være muligt for en engrosvirksomhed at godtgøre, at en stigning i omkostninger betyder så og så stor stigning i kroner og øre på den enkelte vareenhed? Der er jo ingen, der på forhånd ved, hvor stor omsætningen af de enkelte varer bliver i tiden fremover. Jeg frygter, at den foreslåede bestemmelse vil blive til fordel for de virksomheder, der ikke tager det så nøje, og til skade for de virksomheder – og det er jo de aller-allerfleste, og dem vi skal bygge på – som vil gøre alt, hvad der er muligt, for at overholde enhver lov, selv om den er aldrig så urimelig.

Jeg vil slutte med at advare imod at gennemføre denne lovgivning, der lægger en magt i Monopoltilsynets hånd, således at dette organ får mulighed for at lukke virksomheder ved at nægte at give de tilladelser, som er nødvendige for at undgå tab. For

fremtiden skal der jo efter forslaget kun »tages hensyn til« omkostningerne, medens de dog før dannede en laveste grænse for myndighedernes prisfastsættelser.

Da monopolloven i sin tid blev til, var det med tilslutning fra erhvervslivet. Den organisation, vi repræsenterer, var med til at give tilslutning til loven, fordi vi fandt det – og stadig finder det – af helt afgørende betydning, at den frie konkurrence sikres levevilkår. Monopolloven har været med til at skabe fri konkurrence, og hvis priserne skal ned, er der kun en vej at gå, og det er at skabe endnu bedre vilkår for den frie konkurrence. Det kan gøres ved helt at ophæve de restriktioner for importen, som endnu eksisterer, og ved så hurtigt som muligt at nedsætte toldsatsene.

En skærpet konkurrence vil skabe lavere priser i modsætning til de to lovforslag om prisstop og indseende med priser, som kun vil lægge erhvervslivet hindringer i vejen og sætte konkurrencen ud af spillet som prisregulerende faktor.

Bemærkninger ved foretræde for det nedsatte folketingsudvalg vedrørende bl. a. forslag til lov om indseende med priser og til lov om pris- og avancestop. — Af Chr. Saugman.

Bilag 6.

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRÅD

København, den 28. februar 1963.

Som tilkendegivet ved statsministerens forhandling med erhvervenes repræsentanter den 4. januar 1963, er man fra butikshandelens side interesseret i og villig til at medvirke ved gennemførelse af foranstaltninger, som gennem en »helhedsløsning« kan føre til genoprettelse af balancen i dansk økonomi.

I den aktuelle situation kan folketinget alene vurdere, hvorvidt der – bl. a. gennem et udvalgsarbejde – kan opnås rimelige forudsætninger for en sådan »helhedsløsning«.

Vi finder anledning til at påpege en række bestemmelser, specielt i de to forslag vedrørende prislovgivningen, som efter vor mening bør have til konsekvens, at forslagene enten helt udgår eller gives et ganske andet indhold.

Det er fra regeringens side understreget, at »helhedsløsningen« tilsigter lige behandling af befolkningsgrupperne i social henseende. Vi må heroverfor fremhæve, at medens der tilsikres lønmodtagere, herunder tjenestemænd, lavtlønstillæg og fortsat støtte til landbruget – og det er ikke vor opgave at gøre indvendinger herimod – vil forslag til lov om pris- og avancementstop betyde indkomststop for industri, håndværk og handelsvirksomheder uanset social placering. Såfremt »helhedsløsningen« fører til en neddæmpning af forbruget, som regeringen hævder, vil konkurrencesituationen yderligere skærpes, og følgen vil da for de nævnte befolkningsgrupper – uanset social placering – ikke blot betyde indkomststop, men reel indtægtstilbagegang.

Lovforslaget har derfor ikke den hævdede principielle balance imellem befolkningsgrupperne som udgangspunkt.

Vi må endvidere advare imod forslag til lov om pris- og avancementstop af den grund, at det – som det vil være regeringen og

samtlig politiske partier velbekendt – ikke lader sig administrere af Monopoltilsynet på forsvarlig måde, idet man ikke råder over det nødvendige apparat hertil.

Butikshandelen ønsker ikke at være undergivet tilfældighedens lov, og det ganske uanset, om man heroverfor vil anføre, at loven på grund af manglende effektivitet da i praksis kun kan volde begrænset gene.

Når man i lovforslagets § 1, stk. 1, anfører, at priser gældende pr. 25. februar 1963 ikke uden Monopoltilsynets tilladelse kan forhøjes udover, hvad der svarer til beløbsmæssige stigninger i indkøbs-, transport- og driftsomkostninger, ligger heri en for alle parter uønsket fastlåsning af avancementstrukturen. Hvem, der nævnte dato har solgt til lave priser, skal fortsætte hermed, og hvem, der har solgt til højere priser – f. eks. på grund af et andet tidspunkt for varernes hjemtagelse – kan fremdeles gøre det. Samtlige måske 20.000 handlende, som i januar/februar traditionsmæssigt afholder udsalg, kan kun efter indhentet tilladelse fra Monopoltilsynet bringe udsalgperioden til ophør.

Ifølge forslagets § 1, stk. 2, må heller ikke de pr. 25. februar 1963 beregnede absolutte bruttoavancer forhøjes uden Monopoltilsynets godkendelse med tillæg udover beløbsmæssige stigninger i transport- og driftsomkostninger. Det forudsættes endvidere i stk. 3, at lønglidning ikke indregnes, og virksomhederne skal til enhver tid kunne godtgøre, at priserne beregnes i overensstemmelse med bestemmelserne i § 1.

Det bør stå lovgivningsmagten klart, at lige så vel som Monopoltilsynet ikke råder over det nødvendige apparat til administration af loven, vil erhvervslivet ikke have mulighed for at foretage prisberegninger efter den i forslaget angivne kalkulationsmetode, og altså heller ikke kunne præstere den be-

visførelse for en prisansættelse, som her forudsættes. Det lader sig f. eks. ikke gøre i en blandet købmandsforretning med et sortiment på et par tusinde varer på øre at fastslå, hvad indtrufne omkostningsstigninger beløber sig til pr. vareenhed og ganske særligt hvis lønkontoen skal splittes op, som i lovforslaget forudsat.

Sådanne foranstaltninger er imidlertid også ganske overflødige under forhold som de nuværende med overvældende vareudbud, idet konkurrenceforholdene netop indeholder en for forbrugerne langt mere fordelagtig og mere virksomhedsfuld prisregulator.

At det forholder sig, som her anført, er klart understreget af de gentagne officielle undersøgelser, gennemført af Monopoltilsynet på handelsministerens foranledning, senest af pris- og avanceudviklingen i perioden februar/november 1962. Også denne undersøgelse viste, at presset på priserne ikke er fremkaldt af urimelige avanceberegninger, men at mangelen på prisstabilitet alt overvejende har sit udspring i statens afgiftspolitik samt udviklingen i lønninger og tjenesteydelser.

Vi henstiller, at man fra lovgivningsmagtens side tager konsekvensen af disse forhold og afviser forslag til lov om pris- og avancestop som værende uden praktisk værdi for forbrugerne, generende for Monopoltilsynets løbende virksomhed og egnet til helt ubegrundet at kaste et odiøst skær over erhvervslevet.

Hvad angår ændringsforslag til forslag til lov om indseende med priser, kan en række lignende administrative vanskeligheder påpeges. Som vi allerede har tilkendegivet sammen med Industriraadet og grossisternes organisationer over for det folketingsudvalg, der har beskæftiget sig med forslaget til lov om indseende med priser, fremsat den 4.

oktober 1962, har vi ikke noget at indvende imod, at der påny i en vis periode gives Monopoltilsynet mulighed for – nu også på eget initiativ – at gennemføre undersøgelser af pris- og avanceforhold, når dette sker på en objektiv forsvarlig måde og i samråd med de respektive organisationer. Derimod har vi fremhævet, at der ikke er saglige grunde for gennemførelse af regler, som svarer til krigs- og efterkrigstidens kriselovgivning. Vi har derfor henstillet, at hjemlen til gennemførelse af højstepriser eller -avancer ikke medtages, og at loven i øvrigt under ingen omstændigheder får varighed udover en kort periode, f. eks. et års tid.

I det nu foreliggende ændringsforslag er bestemmelserne i § 2 imidlertid yderligere skærpet. Monopoltilsynets bemyndigelse agtes udvidet til – samtidig med iværksættelse af en undersøgelse – også at omfatte gennemførelse af pris- og avancestop for indtil tre måneder ad gangen, omfattende bestemte varer eller hele brancher. Ved godkendelse af ansøgninger om højere priser eller avancer skal derefter lignende kalkulationsregler bringes i anvendelse, som anført i forslag til lov om pris- og avancestop.

Udover hvad vi allerede har anført om sådanne kalkulationsregler, advarer vi imod, at der gives Monopoltilsynet hjemmel til i realiteten uden tidsbegrænsning at dekretere pris- og avancestop. Det må i det hele taget være rimeligt at forudsætte, at iværksatte undersøgelser afsluttes, og eventuel offentliggørelse finder sted, inden for en tre måneders periode.

Endelig gør vi opmærksom på, at ordene »eller branchers« i ændringsforslagets § 2, stk. 2, vil kunne give anledning til hyppige fortolkningsproblemer i en tid, hvor strukturændringerne inden for butikshandelen gør brancheskellene stadig mindre udtalt.

I ærbødighed

BUTIKSHANDELENS FÆLLESRAAD

Knud Aagaard,

formand.

Til det af folketingets nedsatte udvalg vedrørende bl. a. forslag til lov om pris- og avancestop og ændringsforslag til forslag til lov om indseende med priser.

Bilag 7.**PROVINSHANDELSKAMMERET**

Den 28. februar 1963.

I forbindelse med de af regeringen forelagte love, der tilsigter en generel løsning af det danske samfunds økonomiske problemer i henseende til indkomst- og omkostningsforhold, skal Provinshandelskammeret udtale, at vor organisation, som der allerede blev givet udtryk for det ved erhvervenes møde med regeringen i januar, naturligvis helt og fuldt billiger tanken om at finde frem til en helhedsløsning på de nye faciliteter.

Vi er også opmærksom på, at der med det anførte formål kan benyttes forskellige midler, selv om opfattelsen kan være forskellig.

I den nu aktuelle situation, hvor en hel række lovforslag er fremsat på en gang, anmoder Handelskammeret om lejlighed til over for det eller de respektive udvalg mundtligt at fremlægge vore synspunkter i mere detaljeret form. Dog ønsker vi allerede nu at understrege vor generelle indstilling til et enkelt af lovforslagene, nemlig ændringsforslaget til lov om indseende med priser. Vi vil her henvise til den fællesskrivelse af 8. november 1962, som hovedorganisationerne fremsendte og hvoraf vedlægges kopi, hvori vore synspunkter er klart understreget.

Den nuværende situation giver os ikke anledning til at ændre disse synspunkter, men den skærpelse af lovteksten, som er indeholdt i det nye forslag, finder vi at måtte tage yderligere afstand fra.

Ikke mindst anser vi det for at være en direkte ødelæggende foranstaltning for dispositionsplanerne i en lang række brancher, som er afhængig af prissvingningerne på verdensmarkedet, at der ikke i tilstrækkelig grad tages hensyn til genindkøbssynspunktet ved fastsættelse af reglerne om den enkelte virksomheds salgspris.

Det er vor faste overbevisning, at en vedtagelse af det fremsatte forslag til lov om indseende med priser vil virke stærkt hæmmende for den gunstige udvikling af samfundets økonomi, som det dog er hensigten at tilstræbe.

Blandt andet af denne grund ønsker Provinshandelskammeret at advare mod i hvert fald denne del af lovkomplekset, og vi forbeholder os som nævnt mulighed for at fremsætte mere detaljerede betragtninger, ligesom også andre af de fremsatte lovforslag efter vor opfattelse bør underkastes en nøje prøvelse og revision.

P. P. V.

for *H. J. Jakobsen*.

Hr. statsminister Jens Otto Krag, statsministeriet.

Underbilag til bilag 7.

I anledning af det af handelsministeren fremsatte forslag til lov om indseende med priser tillader undertegnede hovederhvervsorganisationer sig at rette følgende henvendelse til udvalget.

Lovforslagets § 1:

Vi har intet at indvende imod, at der på ny i en vis periode, såfremt det skønnes nødvendigt som et led i bestræbelserne for at stabilisere landets økonomi, gives Monopoltilsynet mulighed for – nu også på eget initiativ – at gennemføre undersøgelser af pris- og avanceforholdene, og vi har over for handelsministeren givet tilsagn om at medvirke ved gennemførelsen af sådanne undersøgelser. En betingelse herfor er dog, at disse tilrettelægges og gennemføres på en objektiv forsvarlig måde og i nøje samråd med organisationerne. Vi anmoder derfor om, at lovforslagets § 1, stk. 2, må blive ændret således, at organisationerne får lejlighed til, forinden der gennemføres pris- og avanceundersøgelser, at udtale sig om hensigtsmæssigheden og tilrettelæggelsen.

Lovforslagets § 2:

Med hensyn til lovforslagets § 2, der indfører hjemmel til at fastsætte maksimalpriser og maksimalavancer og til at offentliggøre retningsgivende priser, tillader vi os særligt at anføre:

De i bemærkningerne omtalte betydelige indenlandske prisstigninger på vigtige vareområder skyldes i alt væsentligt, således som det fremgår af de tidligere gennemførte prisundersøgelser, stigende offentlige udgifter og stigende indenlandske lønudgifter. Hertil kommer den i sommer gennemførte almin-

delige omsætningsafgift og de i øvrigt ved lovgivning gennemførte forhøjede priser på visse landbrugsvarer. Den stedfundne udvikling giver ikke basis for at antage, at erhvervslivet skulle have beregnet priser eller avancer, som ikke er begrundet i uomgængelige omkostningsstigninger.

Det skal yderligere fremhæves, at konkurrencen også fra udenlandsk side i de senere år er blevet væsentlig styrket ved forøget liberalisering og ved nedsættelse af toldsatter. Erhvervslivet har samtidig gennemført en betydelig rationalisering. Konkurrencen fra udlandet vil stadig blive skærpet, og erhvervenes rationaliseringsbestræbelser vil fortsætte, hvorfor konkurrencesituationen også fremefter vil forhindre »urimelige« priser og avancer.

Om selve begrebet »maksimalpriser« – og det samme må gælde om offentliggørelsen af retningsgivende priser – henleder vi opmærksomheden på den risiko, der ligger i, at offentligt fastsatte »rimelige« priser låser prisudviklingen fast i kunstige, stive rammer, ligesom man vil fremhæve de store tekniske vanskeligheder og de store omkostninger, som gennemførelsen af maksimalpriser m. v. betyder både for det offentlige og for erhvervslivet.

Organisationerne kan hermed konstatere, at der ikke er objektive, saglige grunde for gennemførelse af regler, der svarer til krigs- og efterkrigstidens kriselovgivning, og må derfor indtrængende henstille til folketingsudvalget, at lovforslagets § 2 ikke gennemføres, og at loven i øvrigt under ingen omstændigheder får varighed ud over en ganske kort periode, f. eks. til udgangen af 1963.

København, den 8. november 1962.

Butikshandelens Fællesråd

Knud Aagaard.

Industriraadet

I. C. Thygesen.

Grosserer-Societetets Komite

Chr. Saugman.

Provinshandelskammeret

H. J. Jakobsen.

Til det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende forslag til lov om indseende med priser.